

ZÁCHRANA PŘÍCHÁZÍ, ODKUD JI NEČEKÁTE

*A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody,
z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradávná, ode dnů věčných. (Mi 5:1)*

1. čtení: Matouš 2:1-12

Hlavní čtení: Micheáš 5:1-5

Milí bratři, milé sestry,

dnes jsme se probudili do samotného středu vánočních svátků. Dnes oslavujeme Narození našeho Spasitele, Pána Ježíše Krista. Dnešní bohoslužby, to je srdce vánočních svátků. A proto je příhodné, že právě dnes jsme slyšeli samotný střed Micheášova proroctví. Samotné srdce celého jeho spisu, které navíc ohlašuje příchod Mesiáše, toho v Betlémě narozeného Zachránce. Vždyť krize Jeruzaléma podle slov proroka spočívala v tom, že jej vedli zkorumpovaní a nevěrní lotři. A jak na to Bůh reaguje? *Dám vám jiného vládce. Lepšího. Mnohem lepšího.*

- **Z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli.**

Bratři a sestry, tento starozákonní text si Židé v průběhu staletí oblíbili tak, jako si oblíbili i všechna další proroctví o příchodu Mesiáše. Slyšeli jsme v prvním čtení, jak se Herodes, neznalý Písma, musí ptát znalců, kde že se ten zaslíbený Mesiáš má narodit. A oni bez váhání rozbali svitky a u proroka Micheáše najdou 700 let starou odpověď. *V Betlémě, králi.* Sami se mu sice poklonit nejdou, to nechají na pohanských mudrcích. Ale důvěřují Božimu slovu, že se jednou naplní. A nemusí to být jen profesionální znalci Písma. I mezi obyčejnými lidmi panovalo přesvědčení, že se Mesiáš narodí v Betlémě. To slyšíme z Janova evangelia:

- ⁴⁰ *Když někteří ze zástupu slyšeli ta slova, říkali: "To je skutečně ten Prorok!"* ⁴¹ *Druzí prohlašovali: "Je to Mesiáš!" Jiní namítali: "Což přijde Mesiáš z Galileje?"* ⁴² *Neříká Písmo, že Mesiáš vzejde z potomstva Davidova a z Betléma, odkud byl David?"* (J 7:40-42)

Bratři a sestry, že se po tolika staletích vyplnilo Hospodinovo zaslíbení dané jeho lidu, to je samo o sobě úžasná věc. Z toho se smíme radovat. Vždyť to dokládá, že Písmo je pravdivé. Že se na slovo Boží můžeme spolehnout, na rozdíl od všelijakých lidských názorů a přesvědčení, předpovědí a hodnocení. Vždyť Písmo je dílem pravdivého Boha, pravdy samotné. Co Bůh kdysi předpověděl, to Bůh v pravý čas splnil.

A teď se zkusme hlouběji zamyslet nad dnešními slovy proroka Micheáše. Asi by byl totiž smutný, kdybychom jeho slova, která mu Hospodin vložil do úst, odbyli tím, že Pán Ježíš se narodil v Betlémě, a že prorok měl pravdu. Jaký Mesiáš se podle Micheáše narodil? Prorok nastiňuje hlavní rysy Kristova příchodu. Odhaluje Boží tajuplné plány pro dějiny lidstva, které mají svůj střed v tom pravém vládcu, Ježíši Kristu.

I. Především: Betlém bylo skvělé místo pro narození Mesiáše, velikého krále. Byla to totiž úplně nevýznamná víska, ukrytá před očima okolního světa. Proto Micheáš musí říct i oblast, ve které se Betlém nachází. *Je to Efratský Betlém, abyste si to nepletli s Betlémem na území Zabulón.* Víte, my nemusíme říkat, že jsme byli v Paříži ve Francii. Stačí říct, že jsme byli v Paříži. Nebo v Berlíně. A ne v německém Berlíně. Paříž je Paříž. A Berlín je Berlín. Co ale musím stále dokola opakovat? Na otázku, kde jako farář sloužím, odpovídám často: *V Javorníku. V Javorníku na jihu, u slovenských hranic. A ne, v Javorníku na severu, kousek od Polska.*

Betlém byl dokonce tak malý, že byl nepatrný i mezi rody judskými. Když Jozue uděloval Judejcům jejich dědičný podíl (Joz 15:20-36), tedy jižní část země Izrael s jejími městy, Betlém byl zřejmě tak titěrný, že mezi 115 městy není vůbec jmenovaný. Představme si vesnici Závist v Jihomoravském kraji, nejmenší obec naší republiky, která má stejně velkou rozlohu jako Vatikán, tedy 0,44 km². Ovšem na rozdíl od Vatikánu, o existenci obce Závist v našem kraji jsem ještě před pár dny neměl ani páru.

S touto nepatrností souvisí i politická a vojenská bezvýznamnost. Kraličtí doslovně překládají:

- *A ty Betléme Efrata, jakžkoli jsi nejmenší mezi tisíci Judskými...* (Mi 5:2)

Ty tisíce, to jsou názvy základních bojeschopných jednotek. Na tisíce se dělila tehdejší izraelská armáda. A Betlém by zřejmě nepostavil žádnou takovou jednotku. No, není to nakonec trefné? Mesiáš přichází z právé vesnice, kterou nikdo nezná. Ze zapadákov, který nemá žádný vojenský, a tedy ani politický potenciál. Odtamtud vyjde Ježíš, ten pokorný Boží služebník, který nemusí a ani nechce dávat okatě najevo svou slávu. Odtamtud vyjde Ježíš, který nemíní za svou věc posílat na smrt druhé lidi. Proto v Getsemane řekne Petrovi, který kolem sebe máchá mečem, aby ho ochránil:

- *Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou.* (Mt 26:52)

Proto v ten večer, kdy ho jeho nepřátelé zatknou s cílem ho sprovodit ze světa, Ježíš nepovolá ani andělské zástupy, andělskou armádu, která by na jeho příkaz usmažila celý svět.

- ⁵³ *Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů?*
⁵⁴ *Ale jak by se potom splnila Písma, že to tak musí být?* (Mt 26:53-54)

Bratři a sestry, ať se nám to líbí, nebo ne: To je náš Mesiáš. On za nás položí svůj život, aby naplnil vůli svého nebeského Otce. Zemře, abychom my směli žít. Vždyť on nepřišel lidi zahubit, ale zachránit. (L 9:56) On nepřišel soudit svět, on přišel svět spasit. (J 12:47) On nepřišel, aby si nechal posluhovat, on přišel sloužit. On přišel dát svůj život jako výkupné za mnohé. (Mk 10:45) Krásně je to vidět v té závěrečné scéně z Getsemanské zahrady. Jan nám líčí rozhovor Ježíše s těmi, kteří ho přišli zatknout: |

- ⁷ *Opět se jich otázal: "Koho hledáte?" A oni řekli: "Ježíše Nazaretského." ⁸ Ježíš odpověděl: "Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít." ⁹ Tak se mělo naplnit slovo: "Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho." (J 18:7-9)*

Neztratil ani jednoho svého učedníka. A nikdy žádného svého učedníka neztratí, na to se můžeme spolehnout.

II. Milí bratři, milé sestry, vraťme se zpět k Micheášovi. K těm jeho slovům. Co nás on sám učí o Bohu? Za prvé, že **Boží cesty spásy jsou nevyzpytatelné.** Bůh prostě dělá to, co lidé vůbec nečekají. Vzpomeňme na toho prvního krále, který z Betléma pocházel, na pastýře Davida. Proroku Samuelovi se nechtělo hledat nového krále, na místo stále živého Saula. A když přišel k Jišajovi Betlémskému, očekával, že u něj najde syna, který bude Saulovi alespoň trochu podobný. Silný, pevný, udatný mladík s jiskrou v očích. Ale Bůh si nakonec vybral toho nejmladšího, Davida, zrzavého pasáčka ovcí. Myslím, že i prorok Samuel musel být dost vyvalený, když se dozvěděl, že tento Davídek ut'al obrovskému Goliáši hlavu. Ne, to nikdo nečekal. Jen Bůh sám. To byl jeho plán, s kterým by žádný člověk předem nesouhlasil.

A u Ježíše to platí dvojnásob. Po celou dobu jeho života. V Betlémě narozený, na Golgotě usmrcený. *To se ti nesmí stát, Pane,* hubuje mu Petr. (Mt 16:22) *Ty že jsi Mesiáš, Syn Boží,* pokřikují jeho odpůrci pod křížem. (L 23:35) Všechno je vzhůru nohama? Ne! Všechno je v pořádku. Všechno jde podle plánu. Podle Božího plánu. Až zase ten náš život bude vzhůru nohama, bratři a sestry, utvrzujme se ve víře, že všechno jde podle plánu. Podle Božího plánu.

Na Davidovi i na Ježíši vidíme, že **Hospodin má v oblibě používat nepravděpodobné způsoby spásy.** A dělá to zřejmě proto, aby lépe vynikla jeho vlastní moc i sláva. A také proto, aby nás lidi usadil. Aby nás vedl k pokoře. Aby nepodporoval naši nezdravou pýchu. Mesiáš vyjde z malíčkého Betléma. Ne z velikého a slavného Jeruzaléma. Je z dobrého rodu, nicméně chudý jak kostelní myš. Bez kontaktů a známostí v nejvyšších kruzích. Spása totiž není závislá na tom, jak vysoce postavení jsou lidé, kteří Boží lid vedou. Boží spása není závislá na schopnostech, vlivu, moci, bohatství a slávy lidí. Spása je závislá pouze na Bohu, který se rozhodl v náš prospěch zasáhnout. Jen on umí z ničeho stvořit něco. Něco hodnotného. Jen on umí z něčeho bezvýznamného učinit něco dechberoucího a obrovského. A to se nedělo jen v případě Davida. Ani jen v případě Pána Ježíše. To se táhne celými dějinami spásy. Zřejmě od chvíle, kdy Bůh shlédł na oběť druhorozeného Ábela, a ne na tu Kainovu. A děje se to pořád a pořád dál. Apoštol Pavel říká:

- ²⁶ *Pohleďte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ²⁷ ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; ²⁸ neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic - ²⁹ aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. (1K 1:26-29)*

A Pán Ježíš je toho všeho zářným příkladem. Narodil se v utajení, stranou blýskajících fotoaparátů. Žádné noviny o něm nevydaly ani článku. Natož pak s palcovými titulky! Jeho příchod do našeho světa netweetoval nikdo. Na Instagramu se fotografie z porodnice neobjevily. Nikdo se ho nebál, snad až na pošahaného krále Heroda, který trpěl stihomamem. Nikdo z něj neměl strach. Nikdo se v jeho přítomnosti necítil ohrožen na životě. A totéž, jak nám Pavel sdělil, platí i pro jeho církve. Jen si to vezměte, bratři a sestry: Kdo z lidí byl pro naši víru důležitější? Byl to nějaký věhlasný teolog, jehož spisům jsme nerozuměli? Nebo výrazná a slavná církevní celebrita, s kterou jsme mluvili dvě minuty v našem životě? Nebo to byl náš dědeček, který zpíval z Elsnerova kancionálu a četl si z Postilly? Anebo babička, která mlčky odcházela do kostela každíčkou neděli? V očích světa sotva postřehnutelní lidé. Ale z Božího pohledu? Jeho služebníci, jeho služebnice, které si používal ke své slávě a k našemu duchovnímu růstu.

III. Na druhou stranu bych ve vás nechtěl vzbudit dojem, že náš Spasitel, Pán Ježíš Kristus je v něčem nedostatečný. Micheáš o něm mluví jako o velikém vládcí.

- *A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je odpradáвна, ode dnů věčných.*

Zaslíbený Spasitel je veliký co do své osoby. Jeho původ je odpradáвна. Ode dnů věčných. A my, poučení novozákonními autory vyznáváme, že Ježíš je pravý Boží Syn, který byl s Otcem přede všemi věky. *Bůh z Boha, světlo ze světla*, jak praví Nicejsko-cařihradské vyznání. Pro svůj původ nemá a nikdy nebude mít sobě rovného, protože nikdo mu nesahá ani na paty. To dobře pochopil Jan Křtitel, který řekl, že není hoden mu rozvázat ani sandály, natož pak jej pokřtít. To pochopil apoštol Tomáš, když se poprvé setkal se vzkříšeným Ježíšem. *Můj Pán a můj Bůh*, tehdy vyznával.

Pán Ježíš je veliký i co do svého povolání. Všimli jste si, bratři a sestry, co říká Bůh? *Z tebe, Betléme, mi vzejde. Mně vzejde vládce nad Izraelem.* Tím jasně vyjadřuje, že ten, který se v Betlémě narodí, ten, který přijde do světa, tu bude pro něj, pro Boha. Kvůli němu, kvůli Bohu. Aby uskutečnil všechny jeho záměry a plány. A proto bude i ta jeho služba veliká a úžasná.

- *I postaví se a bude je pást v Hospodinově moci, ve vyvýšeném jménu Hospodina, svého Boha a budou bydlet bezpečně; jeho velikost bude nyní sahat až do dálav země. ⁴ A on sám bude pokoj.*

A to všechno se na nás přece plní! Kristus nás provází a usměřňuje. On nás živí svým slovem i svým Duchem. On o nás dobře pečuje. On nás i hledá, když se zatouláme. A přivádí nás zpět k sobě. On je naším pastýřem a my jeho ovečkami, které žádného lepšího pastýře nikdy nenajdou. Díky němu bydlíme v bezpečí. Díky němu totiž zakoušíme Boží pokoj, který nám nikdo a nic nemůže vzít. Díky němu prožíváme Boží lásku, která z našeho života nikdy nezmizí.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, ty, věčný Boží Syn, ses narodil v maličkém Betlémě, čímž jsi započal svou cestu pokory, sebezapření i utrpení. To všechno jsi pro naši spásu dokončil na Golgotě. A my se radujeme z toho, jakého máme Spasitele. Oslavujeme dnes pro nás naprosto nepochopitelnou velikost tvé lásky. Tak ať tě dnes potěší zpěvy tvé církve. Ať tě dnes ze srdce velebí mnozí lidé po celém světě. Amen.